

un vescomte de Tatzó i un R. de Toir signa un *Guillemi Gaufredi de Cersed* (Alart, *Cart. rouss.*, 125); «--- Castrum Cirseto ---» 1122 o 1123 (*BABL* VI, 543?); «Ego Petrus Filiolus --- in villa que vocatur Ceret --- mansum de Concha» 1143 (D'Albon, *Cart.* 5 *Templ.*, 197); «tres bordas in parr. Scti Petri de Cereto // et in Plano de Curtis» [St. Joan Pla de Corts] 1146 (*Coll. Moreau* LXII, 111); *Cereto* 1273 (Alart, *Privil.*, 320); *Ceret* 1359 (*CoDoACA* XII, 129); *Cereto* 1385 (Alart, *Doc. Geogr. Hist.*, 15); *Ceret* 1395 (id., 10 25); 1474, 1590 (*RLR* LII, 11, LV, 86).

ETIM. Els testimonis antics *Sirisidum* 814, *Ceresido* 930, *Ceriset* 988, i també *Cereto* 915, 988, 1146, *Cersed* 1103, *Cirseto* 1122, palesen que hi hem de veure un col·lectiu en -ETUM de CERASIUM vg. -ESIUM 'cicerer', és a dir, doncs, «lloc poblat de cicerers». Precisament el terreny de Ceret és avui una zona ben coneguda de producció de cireres i tot indica que això venia des de temps vells.⁴

Pel que fa al tractament fonètic la documentació més antiga suggereix que la sibilant fricativa sonora -z fou eliminada per un procés de dissimilació com els que descriu En Coromines, *Lleures*, 256 ss., fet ben comprensible per la presència de la vibrant -r- i d'una altra sibilant (la inicial africada ts-): així, doncs, *Cer(s)éd* > **Cereéd* > *Cered*.⁵ De fet, però, la llengua evidentment havia intentat encara un altre camí, per la síncope de la vocal pretònica: *Cer(es)éd* > *Cersed*, forma que no sembla haver ultrapassat el S. XII. La consciència d'una relació amb *cirera* i *cirer* degué causar la perpetuació de *Cered*, i en última instància, *Ceret*, per l'ensordiment de la consonant final.⁶ J. G.

¹ Igual forma citada per Ponsich (p. 76) acompanyat d'interrogació; sembla que aquest erudit no la considerava autèntica; fa l'efecte de ser d'un document copiat segles més tard com en el cas de l'exemple de 976 (n. 2). — ² Alart fa constar que aquest exemple prové d'una còpia de 1313 (*RLR* III, 272); Ponsich hi posa interrogant (p. 76), evidentment per considerar-lo suspecte. — ³ Igualment citat per Ponsich en aquesta forma (p. 76); però en la còpia de mà de F. Fossà la lectura és *Ceriset* com ens ha comprovat aquell erudit (3 juliol 1990). — ⁴ Segons fa constar l'article *Ceret* de la *Gran Enc. Cat.*, escrit per Pere Verdagué, Ceret és avui «el primer productor de cireres primerenques de la regió, amb unes 1500 tones», i segons informació que ens proporciona el Sr. Ramon Gual, que resideix a Codalet (Conflent), *cireres de Ceret* és el nom genèric donat a cireres cultivades en els pobles del Conflent. Tenim notícies de la festa —tradicional— dels «ciceraires», que se celebra a Ceret en acabar la collita d'aquesta fruita i que hi participen els homes i dones que han fet la collita (*L'Indépendant*, de finals de maig, 1960). No manca d'interès notar que *L'Ocell i les Cireres* és el títol del llibre de versos d'Edmond Brazés, l'il·lustre poeta de Ceret. — ⁵ Es pot pensar també que *Cersed* havia esdevingut **Cerered* per dilació consonàntica amb el mateix procés que va donar *ceresa* / *ciresa* ⁶⁰

> *cirera*, d'on per haplologia *Ce(re)red* > *Cered*.
⁶ Hom ha relacionat Ceret amb el poble ibèric *Ceretes*, variant de *Ceretani*, a què es refereix Rufus Festus Avienus en la seva obra *Ora maritima* (vers. 549-52); la idea fou aïduada, entre d'altres, per Alart en el seu opuscle *Geogr. Hist. Pyr. Or.*, per Schuchardt, *Ib. Dekl.*, 36, per Dauzat, *Noms de Lieux*, pp. 125, 187 i 190, i per Tovar en el seu article *Los celtas de la Bética* (tirada a part). Deixant de banda d'altres dificultats no es veu com s'explicaria la fundació de Ceret en el Vallespir, lluny del territori dels Ceretani (Cerdanya). Ponsich (p. 139, n. 20) atenint-se a la documentació antiga rebutja la idea d'una relació amb els Ceretani i accepta *Cerasetum* com a base de *Ceret*. V. també la refutació d'En Coromines, a l'art. *Cerdanya*.

CERIL

Nom d'un morisc de Senija (Marina valenciana) (xxxv, 107.24).

ETIM. Probablement del NP àrab *Serir* (*GGAlg*) de l'arrel àrab *srr* (per a la qual veg. l'art. *Montserat d'Alcalà*) que ha donat molts NPP a Àrabia (Hess, 28) aquí amb la corrent confusió morisca de *r* i *l*. Hi ha parònims:

Cova d'En Cerillo, partida de Sa Comuna (Mallorca) (xl, 1.18); *Coll de Cerilo*, a les Coves de Vinromà (Maestrat) (xxviii, 147.4); *Toll de Cerildo* en el terme de Tales (Pna. Cast.) (xxix, 183.6). Però en aquesta la -o indica més aviat el nom greco-llatí de *St. Cyrillus*.

CERLLÉ

Llogaret agregat de Benasc, actualment molt conegut i anomenat gràcies al turisme de muntanya.

PRON. POP.: *sarlé* (Coromines, Ll. xix, 145.15) (Terrado, 1984 i 1992).

DOC. ANT. La documentació medieval presenta uniformitat. La forma antiga és sempre *Cerlé*, amb dues excepcions: *Celle* i *Cellee*, documentades a principis del S. xi. Enlloc, per tant, no hi ha cap indici de la -r- final que duu el nom oficial, *Cerler*.

Any 1018 «in territorio Benascu in loco dicitur in *Cerle*» (Martín Duque, *Col. Dipl. de Obarra*, doc. 28, lín. 5); a. 1015-1019 «ubi dicitur in *Cerle*» (Martín Duque, *Col. Dipl. de Obarra*, doc. 43, lín. 3); a. 1015-1019 «unum pratu in *Cerle*» (Martín Duque, *Col. Dipl. de Obarra*, doc. 48, lín. 3); a. 1015-1019 «alode meo in territorio Benascum, in loco ubi dicitur *Celle*» (Martín Duque, *Col. Dipl. de Obarra*, doc. 49, lín. 3); a. 1015-1019 «pratu in locum ubi dicitur in *Cerle*» (Martín Duque, *Col. Dipl. de Obarra*, doc. 55, lín. 3); a. 1015-1019 «in territorio *Cerle*» (Martín Duque, *Col. Dipl. de Obarra*, doc. 57, lín. 3).

Segueixen casos incomptables i monòtons: 1015-1019 «alia terra in *Cerle*» (Martín Duque, *Col. Dipl. de Obarra*, doc. 58, lín. 5); a. 1015-1019 «I pratu in *Cerle*» (Martín Duque, *Col. Dipl. de Obarra*, doc. 59,